

DION LEONARD

GOBI

Pravdivý příběh malé fenky
s opravdu velkým srdcem

 P R E S S

Gobi

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Dion Leonard

Gobi – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

GOBI Pravdivý příběh malé fenky s opravdu velkým srdcem

DION LEONARD

 PRESS

Pro mou ženu Lucju.

*Bez tvé nekonečné podpory, oddanosti a lásky
by toto nikdy nebylo možné.*

Předmluva

Filmový štáb tu skončil včera v noci. Zítra přijede někdo z vydavatelství. A já na sobě pořád cítím pozůstatky pásmové nemoci i další vedlejší účinky cesty, která trvala celých čtyřicet jedna hodin. Proto jsme se už s Lucjou domluvili, že svůj první letošní běh pojmeme spíš zlehka. Navíc je tu kromě nás dvou ještě někdo další, na koho je třeba brát ohled. Musíme myslet i na Gobi.

Proběhneme pomalu kolem hospody, potom zamíříme z kopce dolů a mineme zámek Holyrood a pak už výhled na blankytně modrou oblohu vystřídá výjev zatravněné hory, která dominuje panoramatu Edinburghu. Arturovo sedlo. Na její vrcholek jsem vyběhl už bezpočtukrát, a tak vím, že to může být téměř nesnesitelná makačka. Vítr, který se vám opírá do obličeje, je někdy tak silný, že vás doslova tlačí dozadu. Nebo se na vás sype krupobití, které vás bodá do kůže jako nože. V takových dnech pak doslova prahnu po spalujícím žáru pouště, kde se teplota šplhá až k bezmála 50 °C.

Dnes ale ani nefouká, ani nepadají kroupy. Když se šplháme nahoru, není v povětří nic nelítostného, jako by se nám hora chtěla ukázat ve vši své kráse a bez jediného mráčku.

Jakmile se naše chodidla dotknou trávy, Gobi se vmžiku promění. Z maličké fenky, která se mi bez potíží vejde pod paži, se rázem stává zuřivá lvice, která se řítí vpřed, nahoru do kopce.

„No teda!“ vykřikne Lucja. „Podívej na ni, kolik má energie!“

Než však stihnu cokoliv říct, Gobi se otočí. Jazyk jí visí z tlamičky, oči jí září, uši má natažené dopředu a ztěžka oddechuje. Jako by přesně rozuměla Lucjiným slovům.

„Tos ještě nic neviděla,“ povídám jí a trochu zrychluji, abych uvolnil napjaté vodítko. „Úplně stejná byla i tam v horách.“

Pokračujeme vzhůru k vrcholku hory. Přemýšlím o tom, že ačkoliv jsem tuto fenku pojmenoval po poušti Gobi, poprvé jsem ji spatřil na chladných, skalnatých svazích pohoří Ťan-šan. Je to rozená horolezkyně a s každým dalším krokem ožívá víc a víc. Zanedlouho už ocáskem vrtí tak rychle, že je z něj vidět jen pouhá šmouha, a celé tělíčko se jí chvěje a otřásá čirou radostí. Pak se znovu ohlédne a já bych přísahal, že se usmívá. *No tak!* říká nám. *Běžíme!*

Na vrcholku si naplno vychutnávám výhled, který tak dobře znám. Dole pod námi se rozprostírá celý Edinburgh a v dálce za ním vidím železniční most Forth Bridge, Lomondské vrchy a dálkovou turistickou trasu West Highland Way. Měří 154 km a já ji mám proběhnutou od začátku až do konce. Vidím i město North Berwick, do kterého je to stejně daleko, jako měří maraton. Moc rád běhám podél pobřeží, a to i ve dnech, kdy je to pořádně drsné, vítr mě téměř sráží k zemi a já si musím každou míli doslova vybojovat.

Už je to déle než čtyři měsíce, co jsem tu byl naposledy. A přestože znám tohle místo velmi dobře, tentokrát je tu i něco jinak.

Gobi.

Usoudí, že nastal čas k sestupu a vleče mě z kopce dolů. Ne po pěšině, ale přímo za nosem. Přeskakuju trsy trávy a obří balvany, přičemž Lucja s námi drží krok a běží vedle mě. Gobi se všem překázkám obratně vyhýbá. Podíváme se s Lucjou jeden na druhého

a zasmějeme se. Prostě si jen užíváme tento okamžik, po němž jsme tolik toužili – jsme rodina a konečně můžeme běžet společně.

Většinou však běhání není taková zábava. A pro mě to vlastně není zábava nikdy. Dá se říct, že mi běh přináší pocit naplnění a uspokojení, ale rozhodně to pro mě není nějaká úžasná legrace. Na rozdíl od této chvíle.

Gobi chce pokračovat dál, a tak ji necháváme, aby nás vedla. Běžíme za ní, kamkoliv se jí zachce, jednou nahoru do kopce, pak zase dolů. Nemáme žádný plán, žádnou předem promyšlenou trasu. Běžíme naprosto bez starostí. Naprosto bez obav. A já jsem za tento pohodový okamžik, a i za mnoho dalšího, neskutečně vděčný.

Po uplynulých šesti měsících cítím, že přesně takový okamžik potřebuji.

Musel jsem se vypořádat s věcmi, o nichž se mi nikdy ani nepsalo, a to jen kvůli této maličké hnědé chundelaté šmouze, která táhne tak silně, jako by mi chtěla vyškubnout paži z ramene. Musel jsem čelit strachu, jaký jsem do té doby nezažil. Pocítil jsem takové zoufalství, až jsem měl pocit, jako by vzduch okolo mě náhle ztuhl a zmrtvěl. Musel jsem se postavit tváří v tvář smrti.

To ale není všechno. Tento příběh toho má v sobě mnohem víc.

Pravdou je, že mě tahle malá fenka změnila způsobem, který asi sám teprve začínám chápat. A možná ho nakonec nikdy úplně nepochopím.

Jedno ale vím určitě: to, že jsem Gobi našel, byla jedna z nejtěžších věcí, jaké jsem kdy v životě dokázal.

Avšak to, že si ona našla mě, patří k těm nejlepším.

ČÁST PRVNÍ

1

Prošel jsem dveřmi ven z letiště a vkročil na čínskou půdu. Pak jsem se zastavil a nechal chaos udeřit plnou silou na mé smysly. Dobrá tisícovka motorů vytúrovaných na nejvyšší otáčky na parkovišti přede mnou se přeřvávala s další tisícovkou lidí, kteří všude kolem mě hulákali do svých telefonů.

Popisky na cedulích byly napsány jednak čínskými znaky, jednak něčím, co mi připomínalo arabštinu. Jelikož jsem neuměl přečíst ani jedno, přidal jsem se k tlačenci lidských těl, o nichž jsem usoudil, že čekají na taxík. Ačkoliv jsem byl o dobrých třicet centimetrů vyšší než většina ostatních lidí, tvářili se, jako bych byl neviditelný.

Byl jsem v Urumči, rostoucím velkoměstě v provincii Sin-ťiang, která se rozkládá v levém horním cípu Číny. Žádné jiné město na světě není tak vzdálené od oceánu jako právě Urumči, a já během svého letu z Pekingu pozoroval, jak se krajina mění a jak ostře řezané hory, jejichž vrcholky byly pokryté sněhem, postupně ustupují nekonečným plochám liduprázdné pouště. Kdesi dole pod námi vytyčil organizační tým závodu trasu dlouhou 250 km, jejíž součástí byly právě tyto ledové hory, neutichající vítr i ona nehostinná, neživá buš známá jako poušť Gobi. Já měl v plánu tuto trasu uběhnout, přičemž první čtyři dny mě čekaly úseky jen o něco málo kratší, než je maraton, pátý den vzdálenost odpovídající téměř dvěma maratonům a šestý den závěrečný hodinový sprint, kterým jsem měl překonat poslední 9,5kilometrový úsek vedoucí do cíle závodu.

Tomuto typu závodu se říká „etapový ultramaraton“ a stěží byste našli brutálnější test mentální a fyzické odolnosti. Lidé jako já jsou ochotní zaplatit tisíce liber, aby mohli následně zažívat neuskutečná muka, při nichž ztratí až 10 procent své tělesné hmotnosti, a i přesto jim to za to stojí. My závodníci se při těchto bězích dostaneme do těch vůbec nejodlehlejších a nejmalebnějších zákoutí světa, přičemž máme za zády záchranou síť oddaných lidí, kteří nás podporují, a také vysoce kvalifikovaný tým zdravotníků. Jsou to výzvy, které jsou někdy vskutku nesnesitelné, ale zároveň to jsou výzvy, které vám změní život. Okamžik, kdy probíháte cílovou páskou, patří k těm nejvíce uspokojujícím zážitkům, jaké kdy můžete prožít.

Někdy se ale také člověku nedaří. Například jako tehdy, kdy jsem se naposledy pokoušel uběhnout šest maratonů za jediný týden. Umístil jsem se někde na středních příčkách a do cíle jsem doběhl v naprosté agónii. V ten okamžik jsem měl pocit, že končím, že to byl můj poslední závod. Ale nakonec jsem se dal dohromady a rozhodl se, že dám běhu ještě jednu poslední šanci. Řekl jsem si, že pokud zvládnu zaběhnout dobře závod přes poušť Gobi, bude to důkaz, že ve mně přece jen ještě něco je a že můžu běhat dál. Upřímně řečeno – za ty tři roky, co jsem začal brát běhání vážně, už jsem měl možnost zažít, jaký je to úžasný pocit stát na stupni vítězů. A z představy, že už bych nikdy v životě nezávodil, se mi svíral žaludek.

Zároveň jsem ale věděl i to, že pokud by se něco pokazilo, jako se to během tohoto závodu stalo o několik let dříve jinému závodníkovi, můžu také skončit mrtvý.

* * *

Podle údajů na internetu měla cesta z letiště do hotelu trvat nějakých dvacet či třicet minut, ale my už se teď pomalu blížili k hodině a řidič taxíku byl čím dál nervóznější. Nabručený byl už od samého začátku, kdy zjistil, že jsem anglicky mluvící turista, a kdy mi naúčtoval cenu třikrát vyšší, než kolik jsem čekal. A pak už to šlo všechno od devíti k pěti.

Zastavili jsme před jakousi budovou z červených cihel, on začal divoce mávat rukama a snažil se mě vyhnat z taxíku ven. Já se však podíval nejdřív z okénka a pak na rozmazanou fotografii, kterou jsem mu ukázal, než jsme vyjeli. Když člověk přimhouřil oči, možná se ty dva domy skutečně trochu podobaly, ale bylo naprosto jasné, že budova, před níž stojíme, rozhodně není žádný hotel.

„Asi by se ti hodily brýle, kamaráde!“ nadhodil jsem, abych situaci trochu odlehčil a ukázal mu, že se na ní dá najít i něco komického. Nezafungovalo to.

Se zjevnou nechutí zdvihl telefon a zaječel cosi na někoho na druhém konci. Když jsme pak, o dvacet minut později, konečně dojeli k mému hotelu, byl už naprosto nepřítel. Zašermoval zuřivě pěstmi ve vzduchu a na plyn dupl tak prudce, až pneumatiky hlasitě zakvílely.

Mě to ale nijak nevyvedlo z míry. Ultra běh totiž týrá nejen vaše tělo, ale bere útokem i vaši mysl. Velice rychle se proto naučíte, jak se nenechat rozhodit drobnými nepříjemnostmi, jako jsou například upadlé nehty či krvácející bradavky. Běsnící taxikář tedy rozhodně nebyla záležitost, kterou bych nebyl schopný zcela ignorovat.

* * *

Následující den už to však tak jednoduché nebylo.

Čekala mě cesta rychlovlakem do města Hami vzdáleného několik set kilometrů, kde se nacházel hlavní stan a organizační ústředí závodu. Už od okamžiku, kdy jsem dorazil na nádraží v Urumči, mi bylo jasné, že jsem se vydal na cestu, která bude zkouškou mojí trpělivosti.

Nikdy dřív jsem se na vlakovém nádraží nesetkal s tak důkladnými bezpečnostními opatřeními. Všude stála vojenská vozidla a přenosné kovové silniční zátarasy, které směřovaly pěší cestující i dopravní prostředky k ozbrojeným hlídkám. Bylo mi řečeno, že si mám na nástup do vlaku nechat dvouhodinovou rezervu, ale zatímco jsem nevěřicně zíral na ten obrovský proud lidí přede mnou, napadlo mě, jestli to vůbec bude stačit. Jestliže jsem během své jízdy taxíkem předchozího dne něco pochopil, pak to bylo to, že pokud mi vlak ujede, nebudu možná díky jazykové bariéře schopný zarezerovat si novou jízdenku. A pokud bych se určeného dne nedostavil na místo srazu, kdoví, jestli bych vůbec mohl v závodu startovat?

Věděl jsem, že panika ničemu nepomůže. A tak jsem se několikrát zhluboka nadechl, v duchu si zopakoval, že se musím uklidnit, a pomalu se sunul skrz první bezpečnostní kontrolu. V momentě, kdy jsem ji měl za sebou a kdy jsem se začal prodírat k místu, kde jsem si potřeboval vyzvednout jízdenku, jsem zjistil, že stojím ve špatné frontě. Přesunul jsem se tedy do správné řady a v té chvíli už mi bylo naprosto jasné, že vlak nestíhám. Kdyby byl tohle závod, napadlo mě, byl bych teď úplně na konci, mezi posledními. A já nikdy neběhal na konci, mezi posledními.

Když jsem konečně držel jízdenku v ruce, zbývalo mi ani ne čtyřicet minut. Během nich jsem musel projít další bezpečnostní

kontrolou, nechat jakéhosi příliš snaživého policajta, aby si podrobně prohlédl každou jednotlivou stránku mého pasu, a nakonec jsem se musel násilím prodrat dopředu a předběhnout dalších asi tak padesát lidí, kteří také čekali na odbavení. A pak jsem stál, celý zadýchaný a s pusou dokořán a zoufale zíral na cedule a vývěsní štíty, které jsem nebyl schopný přečíst. Jak sakra zjistím, na které nástupiště mám jít?

Naštěstí jsem ale přece jen nebyl tak úplně neviditelný a na rameno mi zaklepal jeden Číňan, který dřív studoval v Británii.

„Můžu vám nějak pomoci?“ zeptal se mě.

Měl jsem sto chutí ho obejmout.

Zrovna jsem se posadil na nástupišti, když vtom se všichni kolem mě otočili a upřeli zrak na posádku vlaku, která nás míjela. Jako bych se ocitl na letišti v padesátých letech – strojvedoucí v nažehlených uniformách a bílých rukavičkách, kteří se tvářili, že mají všechno pod kontrolou, a společně s nimi stewardky, z nichž vyzařoval klid a sebejistota – zkrátka dokonalost.

Následoval jsem je do vlaku, kde jsem se, zcela vyčerpaný, zhroutil do svého sedadla. Od chvíle, kdy jsem opustil svůj domov v Edinburghu, už uplynulo téměř třicet šest hodin, a já se chtěl zbavit veškerého napětí, které se mi za tu dobu v hlavě i v těle nahromadilo. Díval jsem se z okna a snažil se najít něco zajímavého, ale vlak se nekonečné hodiny prořezával naprosto nezáživnou krajinou, která nebyla ani zemědělskou půdou, protože na to nebyla dostatečně obhospodařovaná, ani pouští, protože na to zase nebyla dostatečně prázdná a opuštěná. Byla to prostě jen země táhnoucí se stovky a stovky kilometrů.

Vyčerpaný a vystresovaný. Přesně tak jsem se rozhodně cítil *nechtěl*. Zvláště, když jsem byl takhle blízko vůbec největšímu závodů, jakého jsem se dosud za svou krátkou běžeckou kariéru zúčastnil.

Už jsem absolvoval prestižnější běžecké události – například světově proslulý Marathon des Sables v Maroku, který je obecně považován za nejnáročnější běžecký závod na světě. Už dvakrát jsem se připojil k třinácti stům dalších běžců, abychom se pak společně vydali do saharské pouště, kde se přes den teplota šplhala až k 51 °C, a naopak v noci padala až k pouhým 4 °C. Při své druhé účasti v tomto závodě jsem dokonce skončil na krásném 32. místě. Od té doby už ale uplynulo patnáct měsíců a mezitím se mnohé věci změnily.

Poprvé jsem si toho všiml při jiném závodě – při 250kilometrovém běhu přes poušť Kalahari v Jihoafrické republice. Tvrdě – až příliš tvrdě – jsem na sebe tlačil, abych v celkovém pořadí skončil jako druhý. V etapovém závodě to bylo vůbec mé první umístění na stupni vítězů. Nedbal jsem ale dostatečně na hydrataci, a důsledkem toho měla moje moč barvu Coca-Coly. Doma mi můj lékař vysvětlil, že se mi ledviny kvůli nedostatku tekutin scvrkly a že náročný běh způsobil jejich pohmoždění a nyní mám v moči krev.

O pár měsíců později se mi během dalšího závodu objevila palpitace. Cítil jsem, jak mi srdce splašeně buší a jak se mě zmocňuje žaludeční nevolnost a závrať.

Oba tyto problémy se znovu projevíly prakticky ihned po startu závodu Marathon des Sables. Já však samozřejmě veškerou bolest ignoroval a přinutil se běžet dál. Nakonec jsem se umístil mezi padesátkou nejlepších běžců. Bohužel jsem ale na sebe znovu tlačil příliš. Jakmile jsem přijel domů, chytala mě do zadní části levého

stehna neskutečně bolestivá křeč pokaždé, kdy jsem se pokusil i jen normálně jít, natož abych mohl běžet.

Prvních pár měsíců jsem odpočíval. Dalších pár měsíců jsem strávil běháním po fyzioterapiích, kde jsem si pokaždé vyslechl to stejné: že mám zkusit jejich novou speciální kombinaci posilovačích a kondičních cviků, které mi ukázali. Zkusil jsem je. Zkusil jsem je všechny. Žádný z nich mi ale nepomohl vrátit se k běhání.

Trvalo mi skoro celý rok, než se mi podařilo najít jak fyzioterapeuta, tak i trenéra, kteří se zároveň vyznali v běhu a kteří poznali, v čem je potíže. Pravda byla následující: můj problém byl zčásti zapříčiněný tím, že jsem neběhal správnou technikou. Jsem vysoký – měřím přes 180 cm – a přestože byl pro mě dlouhý, pravidelný a lehký krok přirozený a běhalo se mi tak snadno, nezapojoval jsem při něm všechny svaly, které jsem zapojovat měl, a tak jsem při každém běhu pociťoval v nohách ostré, bolestivé křeče.

Závod v Číně pro mě byl první příležitostí, kde jsem si mohl v tvrdé konkurenci vyzkoušet rychlejší a kratší krok, který jsem si nově natrénoval. Celkově jsem se cítil skvěle. Doma jsem zvládl běhat celé hodiny bez bolesti a svou obvyklou předzávodní životosprávu jsem dodržoval lépe než kdy předtím. Po dobu tří měsíců před závodem jsem se vyhýbal jakémukoliv alkoholu a nezdravému rychlému občerstvení a jedl jsem víceméně jen kuřecí maso a zeleninu. Dokonce jsem přestal pít i kávu, protože jsem doufal, že tím zamezím nepříjemnému bušení srdce.

Pokud by se mé úsilí zúročilo a já v Číně zaběhl tak dobře, jak jsem doufal, chtěl jsem se zúčastnit i dalšího prestižního závodu, který se měl konat později toho roku – závodu přes solnou poušť Atacama v Chile. A kdybych Atacamu vyhrál, znamenalo by to,

že jsem v opravdu skvělé kondici, a následující rok bych se mohl vrátit na Marathon des Sables a vysloužit si tam pěkné jméno.

Jakmile jsme zastavili v Hami, vystřelil jsem z vlaku jako první, a zatímco jsme se valili směrem k východu, byl jsem stále v čele davu. *Jo, takhle je to mnohem lepší*, napadlo mě.

Muž sloužící na bezpečnostní kontrole udělal mé radosti rychlou přítrž.

„Co ty tady dělat?“

Ze dveří jsem venku viděl dlouhou řadu taxíků, které čekaly vedle liduprázdného chodníku, až do nich nastoupí moji spolupasažéři z vlaku. Snažil jsem se tomu muži vysvětlit, že se účastním závodu a že si chci vzít taxík, ale věděl jsem, že je to k ničemu. On si nejdřív zkoumavě prohlédl mě i můj pas a pak mi rukou naznačil, abych ho následoval do obytného přívěsu, který mu sloužil jako kancelář.

Trvalo mi celou půlhodinu, než jsem mu vysvětlil, k čemu potřebuji všechny ty balíčky energetického gelu a sušených potravin, a ani poté jsem si nebyl jistý, zda mi opravdu věří. Spíš si myslím, že mě nechal jít, protože už ho to začalo nudit.

Když jsem se konečně dostal ven a zamířil k chodníku, dav cestujících byl pryč. A společně s ním i všechny taxíky.

Super.

Stál jsem tam úplně sám a čekal. Byl jsem vyčerpaný a přál jsem si jediné – aby už tahle absurdní cesta skončila.

O třicet minut později u mě zastavil taxík. Dal jsem si dobrý pozor, abych si před odjezdem z Urumči nezapomněl vytisknout adresu svého hotelu v čínštině, a když jsem ji teď ukázal řidiče

taxíku a ona se zatvářila, že ji zná, měl jsem opravdu radost. Zalezl jsem si na zadní sedadlo, namáčkl kolena na kovovou mříž a zavřel oči. Vyrázili jsme.

Ujeli jsme sotva pár desítek metrů, když auto zastavilo. Taxikářka přibírala dalšího pasažéra. *Prostě to nech plavat, Dione*. Usoudil jsem, že nemá cenu protestovat. Alespoň tedy do chvíle, než se obrátila na mě, ukázala na dveře, a dala mi tím zcela jasně najevo, že je ten druhý pasažér mnohem zajímavější zákazník a že já už nejsem v jejím voze vítán.

Pěšky jsem se tedy vrátil zpět na nádraží, zabil dalších dvacet minut při nezbytných bezpečnostních kontrolách a znovu se postavil, úplně sám, na opuštěné stanoviště taxíků.

Konečně přijel další taxík. Řidič byl veselý a zdvořilý a věděl naprosto přesně, kam jedeme. Vlastně se tvářil natolik sebevědomě, že když jsme o deset minut později zastavili před velikou šedou budovou, nenapadlo mě ověřit si, že je to skutečně můj hotel. Prostě jsem mu jen podal peníze, vytáhl z auta svou tašku a nechal ho odjet.

Teprve když jsem vkročil do vchodových dveří, zjistil jsem, že jsem úplně jinde, než mám být. Nebyl to totiž žádný hotel, ale kancelářská budova. Kancelářská budova, v níž nikdo nemluvil anglicky.

Čtyřicet minut jsem se pokoušel dorozumět s tamními úředníky, zatímco oni se pokoušeli dorozumět se mnou, ale bylo to marné. Nepomohly nám ani telefonáty kdovíkam. Nakonec jsem venku před budovou uviděl taxík, který pomalu projížděl kolem. Popadl jsem svou tašku, vyřítit se ven a dotyčného řidiče přemluvil, aby mě odvezl tam, kam jsem potřeboval.

Když jsem pak o třicet minut později stál uprostřed pokoje levného hotelu, který mi zamluvili organizátoři závodu, a zíral na prázdnou postel, pronesl jsem nahlas a smrtelně vážně:

„Sem do Číny už nikdy, nikdy v životě nevкроčím.“

To, co mě doopravdy trápilo, ale nebyla frustrace z toho, že se v této zemi nejsem schopný pořádně dorozumět. A nebyla to ani bolest svalů a obrovská únava. Šlo o to, že jsem se celý den snažil všemožně bojovat proti neustálému nutkání mít z něčeho obavy, ale jak se postupně řetězil jeden malér za druhým, začínal jsem být z toho všeho pěkně nervózní. A to i přesto, že to bylo naprosto nelogické a nesmyslné. Stále dokola jsem si opakoval, že jsem si na přesun z Pekingů na místo startu závodu nechal dostatek času a že i kdyby mi vlak skutečně ujel, stále jsem měl šanci dostat se tam nějakým jiným způsobem. A v hloubi duše jsem také věděl, že všechny ty bolístky, které jsem během posledních pár dní ve svém těle cítil, samy pominou, jakmile vyběhnu.

Přes to všechno jsem byl ve chvíli, kdy jsem dorazil do hotelu nedaleko ústředí závodu, nervóznější než před jakýmkoliv jiným závodem, který jsem do té doby absolvoval. Zdrojem mé nervozity ale nebyla ani cesta jako taková, ani náročný fyzický úkol, který mě čekal. Zdrojem mé nervozity bylo něco mnohem hlubšího.

Byla to obava, že by tohle mohl být můj poslední závod, a také strach, že možná nikdy žádný závod nevyhraju. Protože touha vyhrát bylo to jediné, co mě k závodnímu běhání motivovalo.

* * *

Úterý, 3. ledna 1984. Den po mých devátých narozeninách. Tehdy jsem poprvé pochopil, jak rychle se může život změnit. Byl překrásný letní den, zalitý nádherným australským sluncem. Ráno jsem jezdil na kole přes skokánky, které jsem si vyrobil, zatímco maminka s tatínkem si četli noviny a moje tříletá sestřička si hrála venku na dvorku u babiččina bytu, který se nacházel úplně vzadu v našem domě. Potom jsem piloval salta na trampolíně, až byla naprosto dokonalá, a po obědě jsme s tatínkem popadli kriketové pálky a pár starých míčků a vyrazili ven. Tatínek se právě zotavoval ze zánětu průdušek a bylo to poprvé za kdovíjak dlouho, co si se mnou šel trochu zasportovat. Učil mě, jak pátku správně držet a jak odpálit míček takovou silou, a tak vysoko, že přeletěl trsy suché trávy a dopadl až daleko za plotem naší zahrady.

Když jsem se konečně pozdě odpoledne vrátil domů, všude to vonělo. Maminka už několik hodin připravovala v páře čokoládový nákyp a z její boloňské omáčky se linula vůně tak lahodná, že jsem se sklonil nad hrnec a vdechoval ji, dokud mě nezačal pálit obličej.

Byl to prostě dokonalý den.

Stejně jako jakýkoliv jiný devítiletý kluk jsem i já tvrdil, že ještě nejsem unavený, když nastal čas jít do postele. Chvilí nato už jsem ale spokojeně usínal a jen matně vnímal, že maminka odchází jako každé úterý na svou večerní lekci aerobiku a tatínek sleduje v televizi zápas v kriketu.

„Dione!“

Nechtěl jsem se probouzet. Ještě byla tma a moje hlava byla stále napůl ponořená v podivném světě snů.

„Dione!“ uslyšel jsem tatínkův hlas znovu. Žádný další zvuk se v domě neozýval – ani televize a ani jsem neslyšel maminku.

Nevěděl jsem, proč mě takhle volá, a tak jsem si dovilil znovu se ponořit hlouběji do spánku.

Nedokážu říct, jak dlouho ještě tatínek volal mé jméno, ale v určité chvíli jsem konečně pochopil, že musím vstát a zjistit, co potřebuje.

Ležel ve své posteli, přikrytý tenkou přikrývkou. Když jsem vstoupil do ložnice, vůbec se na mě nepodíval a já nechtěl jít dál. Jeho dýchání znělo úplně špatně. Jako by musel vynaložit veškerou svou sílu, aby do sebe dostal i jen nepatrný doušek vzduchu. Něco mi říkalo, že je mu opravdu zle.

„Doběhni hned teď pro babičku, Dione.“

Seběhl jsem po schodech dolů a zaťukal na babiččiny dveře.

„Babi, musíš jít se mnou!“ vyhrknul jsem. „Tatínek tě potřebuje. Něco mu je.“

Babička nezaváhala ani vteřinu a společně jsme spěchali po schodech zpátky nahoru. Pamatuji si, jak jsem si myslel, že jelikož dřív babička pracovala jako zdravotní sestra, bude tatínek v pořádku. Kdykoliv jsme totiž já nebo moje malá sestřička Christie měli nějaké odřeniny, babička nám je pokaždé ošetřovala, a při tom nás rozesmávala historkami z doby, kdy působila jako vrchní sestra v nemocnici, v níž se léčili vojáci sloužící ve válce. Byla to silná žena, bojovnice, a já věřil, že její ruce dokážou zahnat jakoukoliv nemoc či bolest.

Jakmile uviděla tatínka, utíkala k telefonu volat záchranku. Já zůstal mezitím u tatínka, ale jen co se babička vrátila, vyhnala mě z ložnice pryč.

Christie spala ve vedlejším pokoji. Stál jsem, díval se na ni a poslouchal, jak tatínek dýchá čím dál hůř a jak na něj babička mluví

hlasem, jakým jsem ji nikdy dřív mluvit neslyšel. „Garry,“ říkala mu o něco hlasitěji než obvykle, „sanitka už je na cestě. Máš astmatický záchvat. Snaž se uklidnit. Zůstaň se mnou.“

Christie hluk ve vedlejších pokojích probudil a rozplakala se. „Tatínkovi je špatně, Christie,“ vysvětlil jsem jí a snažil jsem se znít stejně klidně a odhodlaně jako babička. „Ale už sem jedou lidi, kteří mu pomůžou.“

Jakmile jsem uslyšel, že sanitka zastavila před domem, utíkal jsem co nejrychleji chodbou ke dveřím, abych jim otevřel. Pozoroval jsem záchranáře, jak vynášejí nosítka a dýchací přístroj nahoru po schodech. A pak jsem beze slova sledoval, jak se o několik minut později přirrhla do domu i maminka. Slyšel jsem její vzlyky, které se ozývaly z ložnice, a nechápal jsem, co znamenají. Když potom o chvíli později vyvezli tatínka ven, nechtěl jsem se na něj podívat. Stále měl obrovské problémy s dýcháním a třásla se mu hlava. Když lehátko projíždělo kolem, slyšel jsem, jak jedno z koleček skřípe.

Vyšel jsem s ostatními ven. Se všemi těmi pouličními lampami, zářícími reflektory aut a blikajícími blinkry působila noc tak nějak nepatřičně a rozporuplně. Zatímco záchranáři nakládali tatínka zadními dveřmi do sanitky, řekl mamince, že ji miluje. Já stál vedle babičky a tráva mě studila do bosých chodidel. „Všechno bude v pořádku,“ zašeptala babička. Nevěděl jsem, komu to říká.

Já s babičkou a Christie jsme zůstali doma, zatímco maminka odjela v sanitce s tatínkem. Nevím, jak dlouho jsme byli sami, ani co jsme dělali. Ale pamatuji si, že bylo kolem půlnoci, když se dveře konečně otevřely. Dovnitř vešla maminka a spolu s ní i doktor. Ani jeden z nich nám nemusel nic vysvětlovat. Já i babička jsme okamžitě pochopili, co se stalo. Vzápětí jsme se já s maminkou

i s babičkou rozbrečeli. Chvilku poté začal vyzvánět telefon. Hovory, které nikdy netrvaly déle než pár minut, vyřizovala babička a mluvila při nich potichu. Když se pak rozezvučel i zvonek u dveří a přišli první sousedé a pevně maminku objali, zmizel jsem ve svém pokoji.

Toho dne, kdy byl pohřeb, jsem sledoval, jak tatínka vezou k pohřebnímu vozu. Vytrhl jsem se mamince, která mi rukou svírala rameno, a utíkal k rakvi, abych ji nějak zastavil. Naklonil jsem se nad ni a snažil se co největší část té dřevěné truhly zakrýt svým tělem, ale bylo to k ničemu. Pažemi jsem ji nemohl obejmout kolem dokola. Když už jsem plakal tak moc, až jsem měl celý hrudník v jednom ohni, čísi ruce mě odtáhly pryč.

Brzy po tatínkově smrti nás maminka přestěhovala dolů, kde se o ni, o mě a o Christie starala babička. Jako by se z maminky stalo opět malé děvčátko, a tak už nám dál nemohla být matkou.

Já byl sice jen obyčejný devítiletý kluk, ale něčeho takového by si všiml i úplný hlupák. Když jsem ji jednou nachytl v ložnici, jak zírá na velkou lahvičku prášků, kterou držela v ruce, a tváře má stále ještě trochu mokré od slz, bylo mi naprosto jasné, že to nezvládá.

To se stalo pár týdnů po tatínkově smrti. A několik dalších měsíců mi trvalo, než jsem zjistil, že její problémy nepramení jen z hlubokého zármutku. Jednou večer jsme byli my dva spolu v kuchyni. Maminka uklízela, což byla posedlost, která ji poslední dobou zcela ovládla, zatímco já seděl u stolu a četl jsem si.

„Dione,“ promluvila na mě. „Garry nebyl tvůj táta.“

Nepamatuji si, jestli jsem se tenkrát rozplakal nebo se utíkal schovat. Nepamatuji si, jestli jsem křičel nebo ječel nebo jestli jsem po svojí mámě chtěl, aby mi to vysvětlila. Vůbec si nepamatuji, co jsem jí na to řekl. A nemám ani sebemenší ponětí, jak jsem se tehdy cítil. Tam, kde by mělo být tolik vzpomínek, je jen naprostá prázdnota. Mohu se jen domýšlet, jak neskutečně bolestivá musela její slova pro mě být, když jsem je ze své mysli beze zbytku vymazal.

Sjistotou ale vím jednu věc. Rána, kterou mi způsobila tatínkova – nebo tedy Garryho – smrt, se tím prohloubila natolik, že mě naprosto změnila.

Ještě i dnes se moje matka rozpláče, když spolu mluvíme o tom, jak Garry zemřel. Říká, že během těch dvaceti minut v sanitce se v našich životech změnilo úplně všechno. Má pravdu, ale zároveň se i mýlí: možná stačilo pár minut, aby se náš život proměnil v chaos. Ale stačila jen pouhopouhá čtyři slova a mé srdce, svírané žalem, bylo rozerváno na kusy.

Své tajemství jsem si pevně střežil. Ještě rok nebo dva poté, co jsem se tu pravdu dozvěděl, jsem se za svou minulost styděl. Nejen, že jsem neměl doma tátu, ale byl jsem i jediný člověk, kterého jsem znal, který měl jen jednoho rodiče. Pravidelný příliv návštěvníků, kteří k nám proudili po pohřbu, už dávno ustal, a naše tenčíci se finanční rezervy přinutily maminku, aby si šla hledat práci. Kdykoliv byla doma, neustále celé hodiny uklízela a poslouchala písničky Lionela Richieho, které vyhrávaly na plné pecky z hi-fi věže v dokonale naleštěné jídelně.

Já žil s pocitem, že rodiny všech mých kamarádů jsou dokonalé, a jelikož všichni ostatní chodívali do kostela, začal jsem tam o nedělích chodit také. Chtěl jsem cítit, že někam patřím, a také se mi líbilo, že si po bohoslužbě můžu dát pár malých koláčků. Kázání mi nijak zvlášť nevadila – někdy jsem se po nich dokonce cítil i lépe. Avšak z reakcí lidí, když jsem po skončení mše postával u konferenčního stolku, mi bylo jasné, že jim připadám jiný. Slyšel jsem, jak si za mými zády potichu špitají. Jakmile jsem se otočil, setkal jsem se jen s rozpačitým mlčením a předstíranými úsměvy.

Mamince zase lidé volali. Já se vždy potají proplížil do chodby a pak jsem ji pozoroval, jak stojí tváří ke zdi, celá shrbená. Mluvila

úsečně a hovory byly velmi krátké. Když se pak někdy otočila a všimla si, že ji pozorují, řekla mi, jaké nové drby o nás lidé ve městě šíří.

Brzy jsem toto vyloučení z komunity pocítil na vlastní kůži. Jednou v sobotu odpoledne jsem se vydal navštívit svého kamaráda. Na trávě před domem jsem viděl ležet jeho kolo, a tak jsem věděl, že je doma. Jeho maminka mi však řekla, že ven nesmí.

„Za Bradleyem nemůžeš,“ prohlásila a zatáhla mezi námi síť ve dveřích.

„Proč, paní Firthová?“

„Máš na něj špatný vliv, Dione. Nepřejeme si, abys sem dál chodil.“

Odcházel jsem naprosto zdrcený. Vždyť jsem ani nepil alkohol, ani nemluvil sprostě, ani nezlobil ve škole, ani jsem neměl žádné oplétačky s policií. No dobře, možná jsem byl trochu nenasytý ohledně koláčků v kostele, ale jinak jsem se k lidem vždy choval zdvořile a laskavě.

Takže mohla mluvit jen o jediné věci.

Ačkoliv jsem to tehdy ještě neuměl pojmenovat, velmi rychle mi začalo vadit, když mi někdo dával najevo, že někam nepatřím. A v době, kdy mi bylo čtrnáct, jsem už moc dobře věděl, kde je v životě moje místo. Venku. Mimo.

Seděl jsem, ostatně jako vždy, sám a stranou od ostatních, zatímco organizátoři závodu vítali běžce. Poté následovala informační schůzka o bezpečnostních pravidlech. Tento závod sice organizovala skupina, s níž jsem dosud neběžel, ale na podobných schůzkách už jsem byl tolikrát, že jsem věděl, o čem se bude mluvit.

Největším nebezpečím, kterému všichni účastníci etapových ultra závodů v poušti čelí, je to, aby se vyčerpání z horka – tedy klasická dehydratace, křeče, motání hlavy a zrychlený tep – nepřeklopilo do úpalu. Pak totiž nastupují mnohem drastičtější příznaky včetně zmatenosti, dezorientace a záchvatů. Dotyčný člověk si sám neuvědomuje, že se to děje. Sám totiž není schopen příznaky rozpoznat. A právě tak se stane, že postižený běžec skončí v příkopu stočený do klubíčka, nebo udělá špatné rozhodnutí přesně v okamžiku, kdy se především potřebuje dostat pryč z horka, doplnit soli a tekutiny a radikálně snížit vnitřní tělesnou teplotu. Pokud to totiž neudělá, může upadnout do kómatu a nakonec zemřít.

Organizátoři nám oznámili, že pokud budou mít pocit, že je někdo z nás na pokraji vyčerpání z horka, bude dotyčný ze závodu okamžitě stažen. Už však nezmínili, že o šest let dříve tu jeden z účastníků tohoto závodu na následky úpalu zemřel.

Pak si mikrofon vzala jakási Američanka. Poznal jsem v ní zakladatelku tohoto závodu. „Letos se našeho závodu účastní skvělí běžci,“ promluvila, „a mezi nimi dokonce i úžasný Tommy Chen.“ Následoval bouřlivý potlesk a celá stovka běžců shromážděných v místnosti upřela pohled na mladého Tchajwance, který měl s sebou svůj vlastní filmový štáb. Jeho členové stáli přímo vedle Tommyho a tento vzácný okamžik natáčeli. Následně jsme si vyslechli dlouhou řeč o tom, jak si Tommy přišel pro vítězství a jak už má za sebou pár skvělých výsledků.

Doma před závodem jsem si udělal malý průzkum běžců, o nichž jsem se domníval, že budou hlavními favority, a Tommy patřil k těm nejlepším. Věděl jsem, že v etapových bězích je skutečná hvězda a že bude těžké ho porazit.

Před odjezdem ze Skotska jsem dostal email od organizátorů, který uváděl jména deseti běžců, od nichž se čekalo, že zaběhnou obzvlášť dobře. Mě vůbec nezmínili, a to navzdory skutečnosti, že některé z uvedených závodníků jsem v minulosti porazil. Do určité míry jsem z toho byl ještě stále otrávený, ale ne proto, že by urazili mé ego. Neměli důvod čekat ode mě nadprůměrný výkon. Poslední závod, kterého jsem se zúčastnil, byl 212 km dlouhý běh v Kambodži před celými osmi měsíci. Takže jsem měl pocit, že už jsem naprosto nedůležitý a nikdo si mě nepamatuje a neměl jsem jim za zlé, že mě zcela opomenuli.

Byl jsem otrávený sám ze sebe. S běháním jsem začal teprve tři roky předtím, ale i tak už se mi podařilo stát párkrát na stupni vítězů. A jelikož jsem se k tomuto sportu dostal až tak pozdě, věděl jsem, že na to, abych se prosadil, mi nezbyvalo mnoho času. Osmiměsíční pauza na zotavení mi tedy připadala jako plýtvání drahocenným časem.

Ještě před informační schůzkou jsme absolvovali kontrolu vybavení, aby se organizátoři ujistili, že máme úplnou výbavu, která byla pro tento závod povinná. Ačkoliv si s sebou musíme nést veškeré jídlo, věci na přenocování i všechno oblečení, které budeme během celého sedmidenního závodu, rozděleného do šesti etap, potřebovat, snažíme se udržet hmotnost batohu na naprostém minimu. Pro mě to znamená žádné rezervní oblečení, žádná karimatka a žádné knihy či chytrý telefon, které by mě zabavily po skončení závodu. Beru si s sebou jen spacák, jednu jedinou sadu oblečení a co nejmenší možné množství jídla, se kterým vystačím. Počítám se 2 000 kaloriemi na den, přestože